



## Διοργανωτές:

1. Μητρόπολη Θηβών, Λεβαδείας και Αυλίδος

Ίστορικό Αρχείο τῆς Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΙΑΕΕ)

Βιβλιοθήκη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ίδρυμα Ποιμαντικῆς Ἐπιμόρφωσης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή, ΕΚΠΑ



# Επιστημονικό Συνέδριο ΟΣΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ Ο ΕΝ ΣΤΕΙΡΙΩ ΚΑΙ Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

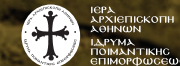
## 5-7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026

40 έτη από την επανακομιδή  
των Ιερών Λειψάνων του Οσίου από τή Βενετία

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ  
«ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»  
(ΑΙΘΟΥΣΑ Η «ΘΟΛΟΣ»),  
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 254, ΤΑΥΡΟΣ,

ΚΤΗΡΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ  
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ  
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,  
ΔΕΙΝΟΚΡΑΤΟΥΣ 68, ΑΘΗΝΑ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ  
ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ  
ΕΝ ΣΤΕΙΡΙΩ



# Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

## Παρασκευή 5 Ιουνίου 2026

Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» (Αΐθουσα ή «Θόλος»), Πειραιώς 254, Ταΰρος.

19:30 Έναρκτήρια Τελετή

- Χαιρετισμοί
- Χαιρετισμοί Διοργανωτών Φορέων
- Κήρυξη της Έναρξης των Έργων του Συνεδρίου
- Κεντρική Εισήγηση:** Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Ταλαντίου κ. Θεολόγος, Διευθυντής του Ι.Π.Ε.: «*Η Τεχνολογία στην Υπηρεσία της Ποιμαντικής: Η Ταϊνία Εικονικής Πραγματικότητας για τον Όσιο Λουκά, με άφορμη τη συμπλήρωση 40 ετών από την Έπανακομιδή των Ίερων Λειψάνων από τη Βενετία υπό του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ίερωνύμου (1986-2026)*»
- Παρουσίαση της ταινίας εικονικής περιήγησης για τον βίο του Οσίου Λουκά και τον μοναδικό διάκοσμο των τριών ναών της Ίερᾶς Μονῆς του Οσίου Λουκά, από τον Ναό της Παναγίας, τὸ Καθολικὸ ἕως καὶ τὴν Κρύπτη.
- Δεξίωση

## Σάββατο 6 Ιουνίου 2026

Κτίριο Ἐκδηλώσεων τῆς Ίερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Δεινοκράτους 68, Ἀθήνα.

09:00-09:15 Προσέλευση – Ἐγγραφές

09:15-09:30 Καλωσόρισμα ὑπὸ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βρεσθένης κ. Θεοκλήτου, Προέδρου τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου καὶ Ἐπόπτου τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΙΑΕΕ)

09:30-10:30 Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ὁ Βίος τοῦ Ὁσίου Λουκά

Προεδρεῖο: Καθηγητῆς Δημήτριος Μόσχος, ΕΚΠΑ

- Καθηγητῆς Ἡλίας Γιαρένης, Ἴονιο Παν/μιο: «*Ὁ Δημήτριος Σοφιανὸς ὡς ἐκδότης τοῦ Βίου τοῦ Ὁσίου Λουκά*»
- Δρ. Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος, Διευθυντῆς Βιβλιοθήκης Ίερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: «*Ἡ ἔκδοσις τοῦ Βίου ἀπὸ τοὺς W. Robert Connor καὶ Carolyn L. Connor*»
- Καθηγητῆς Στέφανος Εὐθυμιάδης, ΑΠΚυ: «*Ὁ βίος τοῦ Ὁσίου Λουκά καὶ τὸ ἱστορικὸ πλαίσιο τοῦ 10<sup>ου</sup> αἰῶνα*»

Συζήτηση

10:30-10:45 Διάλειμμα

10:45-11:45 Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ὁσίου Λουκά: Βίος, ἀγιότητα καὶ θεολογικὴ σημασία

Προεδρεῖο: Καθηγητῆς Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, ΕΚΠΑ

- Καθηγητῆς Συμεὼν Πασχαλίδης, ΑΠΘ: «*Χαρίσματα καὶ μοναστικὴ ἄσκησις στὸν Βίο τοῦ ὁσίου Λουκά. Μιὰ συναντάγνωση τῶν πηγῶν*»
- Ἄν. Καθηγητῆς Δημοσθένης Κακλαμάνος, ΑΠΘ: «*Λειτουργικὴ μνήμη καὶ ἀγιότητα στὸν Βίο τοῦ ὁσίου Λουκά*»
- Δρ. Δημήτριος Βαχαβιώλης, ΕΔΙΠ, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου: «*Θαύματα καὶ προσκυνητὲς στὶς πηγαίες τοῦ Ἑλικῶνα: ἡ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκά ὡς περιφερειακὸ προσκυνηματικὸ κέντρο κατὰ τὴ μέση βυζαντινὴ περίοδο*»

Συζήτηση

11:45-12:15 Διάλειμμα

12:15-13:15 Γ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ἡ Ἀσκητικὴ Πορεία τοῦ Ὁσίου Λουκά

Προεδρεῖο: Ἀρχιγραμματεὺς Ίερᾶς Συνόδου, Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σκιάθου κ. Ἰωάννης.

- Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Γιαννιός, ὑπ. Δρ. ΕΚΠΑ: «*Ὁ Ὁσίου Λουκά ὡς ἀσκητῆς τῶν Ἀθηνῶν*»
- Εὐστάθιος Χιδῆλος, ὑπ. Δρ. ΕΚΠΑ – Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΙΑΕΕ): «*Ὁ βίος τοῦ Ὁσίου Λουκά μέχρι καὶ τὴν ἴδρυσις τῆς φερώνυμης Ίερᾶς Μονῆς*»
- Νικόλαος Κατσικούλης, ὑπ. Δρ. ΕΚΠΑ: «*Ἡ ἴδρυσις καὶ ἡ ἱστορικὴ πορεία τῆς Ίερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκά*»

Συζήτηση

13:15-14:30 Διάλειμμα - Ἐπίσημο Γεῦμα

14:30-15:30 Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ἡ Ίερὰ Μονὴ Ὁσίου Λουκά: Ἀρχεῖα, Ἱστορικὴ Διαδρομὴ καὶ Τεκμήρια

Προεδρεῖο: Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ταλαντίου κ. Θεολόγος

- Νικόλαος Τόμπρος, Ἄν. Καθηγητῆς Πολιτικῆς

Ἱστορίας ΣΣΕ - Δ/τῆς ΙΑΕΕ: «*Ἀναζητῶντας τὴν ἀνθρωπογεωγραφία τῆς μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά σὲ ἀρχεῖακὰ σύνολα καὶ πηγές*»

2. Παναγιώτης Ἀγγελόπουλος, ὑπ. Δρ. ΕΚΠΑ - Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΙΑΕΕ): «*Εἰδήσεις γιὰ τὴν Ἱ. Μονὴ Ὁσίου Λουκά Στερίου τὴν περίοδο 1833/4 - 1850 μὲ βάση τὸ ἀρχεῖακὸ ὑλικὸ τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΙΑΕΕ)*»

3. Ἑλένη Λιάπη, ὑπ. Δρ. ΕΚΠΑ - Συνεργάτης Ι.Π.Ε.: «*Ἀπὸ τὸ Μουσεῖο στὴν Ὀθόνη: Ὁ Ψηφιακὸς Ξεναγὸς καὶ ἡ Ἀνάδειξις τῶν Συλλογῶν τῆς Μονῆς Ὁσίου Λουκά μὲσω τοῦ ψηφιακοῦ ἀποθετηρίου τοῦ Ἰδρύματος Ποιμαντικῆς Ἐπιμορφώσεως*»

Συζήτηση

15:30-15:45 Διάλειμμα

15:45-16:45 Ε΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ἡ Ίερὰ Μονὴ Ὁσίου Λουκά: Ἀρχιτεκτονικὴ καὶ Ψηφιδωτὰ

Προεδρεῖο: Καθηγήτρια Δέσποινα Μιχάλαγα, ΕΚΠΑ

- Ἄν. Καθηγητῆς Γεώργιος Πάλλης, ΕΚΠΑ: «*Τὸ καθολικὸ τῆς μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά καὶ ἡ ἀκτινοβολία του ἕως τοὺς νεώτερους χρόνους*»
- Ἀρχιμ. Ἐφραίμ Γκιβίσις, Δρ. ΑΠΘ: «*Ἀνακαλύπτοντας τοὺς χορηγοὺς τοῦ ψηφιδωτοῦ διακόσμου τῆς Ίερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκά Βοιωτίας. Μιὰ νέα προσπάθεια χρονολόγησις τοῦ ἐντοίχιου διακόσμου μέσα ἀπὸ τὶς ψηφιδωτὲς παραστάσεις τοῦ Καθολικοῦ*»
- Ἄν. Καθηγητῆς Πασχάλης Ἀνδρούδης, ΑΠΘ: «*Ἡ Τράπεζα τῆς Ίερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκά*»

Συζήτηση

16:45-17:00 Διάλειμμα

17:00-18:00 ΣΤ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ἡ Ίερὰ Μονὴ Ὁσίου Λουκά: Ὁ Κοινοβιακὸς Βίος

Προεδρεῖο: Ὁμ. Καθηγητῆς Νικόλαος Ὀλυμπίου, ΕΚΠΑ

- Καθηγητῆς Σταῦρος Μαμαλοῦκος, Παν/μιο Πατρῶν: «*Ζητήματα ἱστορίας καὶ ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Συγκροτήματος τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά*»
- Ἐπ. Καθηγητῆς Φώτιος Ἀποστολός, ΕΚΠΑ: «*Υποτύπωση, διατύπωση καὶ λειτουργικὸς*

χρόνος. Ἡ συγκρότησις τῆς λατρείας στὸν ἀνατολικὸ ὀρθόδοξο μοναχισμό»

3. Ἄν. Καθηγητῆς Ἀρχιμ. Ἀρίσταρχος Γκρέκας, ΕΚΠΑ: «*Ὁ Ὁσίου Λουκά ὡς πρότυπο ἀσκητοῦ καὶ ἡ ἀκτινοβολία του στὸν Ἑλληδικὸ χῶρο*»

Συζήτηση

18:00-18:30 Διάλειμμα

18:30-19:30 Ζ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ἡ Ίερὰ Μονὴ Ὁσίου Λουκά: Τὸ Μεγάλον Προσκύνημα

Προεδρεῖο: Καθηγητῆς Χρῆστος Καραγιάννης, Ἀντιπρύτανης ΕΚΠΑ

- Καθηγητῆς Βασίλειος Κουκουσᾶς, ΑΠΘ: «*Ἀγιότητα καὶ πολιτικὴ ἐξουσία: Ὁ ὁσίου Λουκά ὁ Στεριώτης καὶ τὰ κέντρα ἐξουσίας στὸν ἑλληδικὸ χῶρο κατὰ τὸν 10ο αἰῶνα*».
- Γεώργιος Διδασκάλου, Γενικὸς Γραμματέας Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ: «*Ἡ Μονὴ Ὁσίου Λουκά ὡς μνημεῖο παγκόσμιας πολιτιστικῆς κληρονομιάς (UNESCO)*»
- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηνάγορας: «*Ὁ Ὁσίου Λουκά: ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ θεολογία του*»

Συζήτηση

## Κυριακὴ 7 Ιουνίου 2026

Ίερὰ Μονὴ Ὁσίου Λουκά

07:00-10:00 Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία

12:00-13:00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: Ἡ Ίερὰ Μονὴ Ὁσίου Λουκά: Παράδοσις καὶ μέλλον

Συντονιστῆς: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν, Λεβαδείας καὶ Αὐλίδος κ. Γεώργιος

- Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Παυλίδης, Ἠγούμενος τῆς Ίερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκά
- Ὁμ. Καθηγήτρια Ἰωάννα Στουφῆ - Πουλημένου, ΕΚΠΑ
- Φάνης Σπανός, Περιφερειάρχης Στερεᾶς Ἑλλάδας

Συζήτηση

13:00 Ἐπίσημο Γεῦμα